

SHRNUTÍ HLAVNÍCH ZJIŠTĚNÍ

Komunikace mezi školou a veřejností v základním vzdělávání

Požadavky moderní doby kladou vysoké nároky na rychlé získávání a předávání informací i na jejich důkladné ověřování či zpětnou vazbu. Nastavení efektivních informačních kanálů a volba optimálních komunikačních strategií jsou tak i ve školách důležitým nástrojem pro plynulé fungování daných procesů, včetně tvorby školního marketingu. Cílem této zprávy je proto podat informaci o současném rozsahu, obsahu, organizaci, formách a dalších aspektech komunikace, která se uskutečňuje mezi základními školami a veřejností, zejména pak zákonnými zástupci žáků.

Potřebné údaje Česká školní inspekce získala nejenom na základě **prezenční inspekční činnosti** (včetně dotazníků pro učitele a ředitele), která se uskutečnila **od října 2016 do ledna 2017** ve 305 základních školách, ale také prostřednictvím **on-line elektronického dotazníku**, který vyplnili ředitelky a ředitelé 200 vybraných základních škol (**březen 2017**).

Chybí ucelená metodika

Česká školní inspekce do tohoto tematického šetření vstupovala s poznatkem, že **školy nemají k dispozici jednotnou, ucelenou a prakticky využitelnou metodiku, která je potřebná zejména pro řešení problematických, nebo dokonce krizových komunikačních situací**. Hypotéza, že **absence této metodiky může školám bránit v rozvoji efektivní komunikace**, se v mnoha ohledech potvrdila.

Ostatně potřebu nějaké metodické podpory vyjádřily ve většině samy oslovené základní školy. Jejich ředitelům by nejvíce vyhovoval vzorový scénář, jak postupovat při řešení šikany (91 %), nebo vzorový scénář, jak řešit konfliktní a krizové situace s rodiči (89 %), tipy a odkazy na projekty, které rozvíjejí spolupráci školy s veřejností (83 %), metodický materiál, který doporučuje, jakým způsobem má škola vyjednávat s rodiči o možné míře jejich zásahu do života školy (68 %).

Jen polovina školských rad je funkčních

Metodickou podporu by si podle České školní inspekce zaslouhovala

zejména **činnost školských rad**, tedy orgánu školy, jenž umožňuje zákonným zástupcům žáků (dále jen „rodičům“) podílet se spolu s vedením školy, pedagogickými pracovníky, zástupci zřizovatele, případně dalšími osobami na správě školy.

Důvodem je totiž zejména zjištění, že jen **necelá polovina ředitelů** z dvou set oslovených škol si myslí, že **školská rada je v případě jejich školy funkčním orgánem**, jenž jim při vlastní řídicí činnosti nějak pomáhá.

Tento názor je však třeba vnímat v kontextu zájmů dalších zúčastněných aktérů, protože je otázkou, co pro optimální fungování školských rad činí sami ředitelé. Nabízí se totiž možnost, že **část z nich pasivitu školských rad dokonce vítá**, protože jim tak nekomplikují jejich vlastní rozhodování. Neměli by však zapomínat, že např. při jednání se zřizovateli, kdy jsou školy v pozici slabší strany, může školská rada sehrávat klíčovou, a tím i nezastupitelnou roli. Navíc kdyby rady plně fungovaly, do popředí by se nedostával aktivismus minoritních skupin rodičů.

- Ve třetině oslovených ZŠ je školská rada **zdrojem užitečných kontaktů pro spolupráci s dalšími partnery** v rámci dané lokality nebo regionu.
- Ve stejném podílu škol je jakýmsi **mediátorem při komunikaci se zřizovatelem**.
- A v necelé šestině škol **figuruje při komplikované komunikaci s rodiči**.

Některé skupiny poskytují podporu, jiné požadují změnu

Kromě školské rady působí v necelých dvou třetinách oslovených škol nějaký další subjekt mající statut právnické osoby. Ukazuje se, že tyto organizace bývají velmi užitečným partnerem školy, a to jak v oblasti materiální či finanční podpory některých školních aktivit, tak i v rovině komunikace, a to zejména z důvodu poskytování zpětné vazby nebo při spoluvytváření prostředí vzájemné důvěry. **Více než 90 % ředitelů** označilo **činnost takové organizace působící při jejich škole za natolik přínosnou**, že by její existenci doporučili i těm ZŠ, kde ještě žádná zřízena není.

Při základních školách figurují i **neformální skupiny rodičů** (většinou jde jen o část dané rodičovské veřejnosti), které spojuje **společný názor na určitou oblast konání školy**, například provedení rekonstrukce školní budovy nebo prosazení alternativní metody vyučování. Takovéto skupiny byly zaznamenány v 27 školách (14 %). Jak bylo zjištěno, jejich nejčastějším požadavkem byla změna pedagoga (56 %), dále zavedení odlišného způsobu výuky v některém předmětu (22 %) a návrh na jiný přístup k hodnocení (19 %). Z toho je patrné, že jde o témata, která významně zasahují do kompetencí ředitele školy, a mohou tak vzájemnou komunikaci zásadně komplikovat. A ve vztahu k výše uvedenému je velice zajímavým a závažným zjištěním fakt, že **téměř dvě třetiny škol, při kterých tyto skupiny (zpravi-**